

Broj: 04/1-05-375/09
Sarajevo: 13.10.2009.

**IZVJEŠTAJ S ČETVRTOG DIJELA REDOVNOG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE
SKUPŠTINE VIJEĆA EVROPE ZA 2009. GODINU, STRASBOURG,
OD 28. SEPTEMBRA DO 2. OKTOBRA 2009.**

U Strasbourgu je, od 28. septembra do 2. oktobra 2009., održan četvrti dio redovnog zasjedanja Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope. Na zasjedanju je učestvovala Delegacija PSBiH u kojoj su bili: **Bakir Izetbegović**, predsjedavajući Delegacije, **Slavko Matić**, **Milica Marković**, **Alma Čolo**, članovi i **Edina Hrnjić**, sekretar Delegacije;

Najznačajniji akcenti zasjedanja

U govoru kojim je otvorio četvrti dio redovnog zasjedanja PSVE predsjednik Skupštine Lluís Maria de Puig pozvao je parlamentarce da glasanjem za generalnog sekretara Vijeća Evrope pokažu jaku političku podršku budućem sekretaru. Pozdravio je postizanje sporazuma između Armenije i Turske o normalizaciji njihovih odnosa, te dogovor između Slovenije i Hrvatske o rješavanju teritorijalnog konflikta koji je prisutan još od raspada Jugoslavije. „Obično smo mi ti koji dajemo našim zemljama članicama dobre primjere koje treba da slijede. Ovog puta je na nama da slijedimo ova dva izvrsna primjera“, rekao je predsjednik De Puig.

Izbor generalnog sekretara Vijeća Evrope

Nakon višemjesečne krize u vezi sa izborom generalnog sekretara Vijeća Evrope, parlamentarci su u utorak, 29. septembra 2009., konačno tajnim glasanjem izabrali novog generalnog sekretara Organizacije. Sa 165, od ukupno 245 glasova, za generalnog sekretara Vijeća Evrope na petogodišnji mandat je izabran gosp. Thorbjorn Jagland. Gosp. Jagland je predsjednik Parlamenta Kraljevine Norveške od 2005. godine. Na dužnost generalnog sekretara VE zvanično je stupio 1. oktobra 2009.

Debata o ratu između Gruzije i Rusije: stanje nakon godinu dana

Skupština je zatražila od Rusije da do kraja godine dozvoli posmatračima iz Evropske unije pristup Južnoj Osetiji i Abhaziji otkloni sva ograničenja u dostavi humanitarne pomoći za ova dva regiona, te dozvoli gruzijskim civilima da se kreću slobodno preko postavljenih granica. Nadalje, utvrđeno je da godinu dana poslije rata još uvijek nije učinjen dovoljan napredak u otklanjanju posljedica rata, a u nekim oblastima stvari su čak krenule nazad. U rezoluciji usvojenoj nakon debate navodi se da, dok je Gruzija ispunila većinu zahtjeva PSVE, Rusija to nije učinila te je takav stav Rusije opisan nerazumljivim s obzirom da većina zahtjeva PSVE uopće nema veze sa statusom Južne Osetije ili Abhazije. S tim u vezi, ocijenjeno je da Rusiji nedostaje političke volje da se pozabavi posljedicama rata.

Izazovi koje postavljaju klimatske promjene

Diskutirajući o izazovima koje uzrokuju klimatske promjene, PS Vijeća Evrope izrazila je uvjerenje da će predstojeća konferencija UN-a o klimatskim promjenama, koja će biti održana u Kopenhagenu u decembru 2009., rezultirati postizanjem sporazuma s akcentom na jednakosti i socijalnoj pravdi. Potrebno je postići sporazum o smanjenju emisija stakleničkih plinova za svaku zemlju, i to najmanje 50% do 2050. godine, ali je istovremeno potrebno koristiti diferencirani pristup koji uzima u obzir populaciju, industrijski razvoj i siromaštvo zemalja. „Najmanje razvijene zemlje imaju ograničene kapacitete i resurse za prilagođavanje klimatskim promjenama i bit će najviše pogođene, iako se radi o zemljama koje su najmanje doprinijele globalnom zagrijavanju“, navodi se u izvještaju o ovoj temi. Iz tog razloga razvijene zemlje moraju preuzeti snažno vođstvo i inicirati velike rezove u emitiranju stakleničkih plinova, uz pretpostavku da će ograničenja do 2050. godine biti ista za sve zemlje. Parlamentarna skupština VE pozvala je države članice da pregovaraju o nizu mjera koje će činiti dio budućeg sporazuma, uključujući obavezu da istražuju, razvijaju i razmjenjuju nove tehnologije. Preporuka koju je povodom debate o klimatskim promjenama Skupština VE uputila Komitetu ministara je da klimatske promjene stavi u vrh prioriteta svog djelovanja i razmotri izradu novog protokola na Evropsku konvenciju o ljudskim pravima koji će sadržati pravo na zdrav i održiv okoliš kao ljudsko pravo.

Obrazovanje iz oblasti kulture

Razmatrajući izvještaj gđe Christine Muttonen (Austrija, Socijalistička grupa) o potrebi obrazovanja iz oblasti kulture, PS Vijeća Evrope zaključila je da kultura i umjetnost moraju postati neophodni dio formalnog obrazovanja, te pozvala zemlje članice da podrže istraživanja s ciljem uspostavljanja nacionalnih strategija za obrazovanje iz oblasti kulture, jer, prema stavu PSVE, ta vrsta obrazovanja uz pomoć kvalificiranih profesora i umjetnika treba biti obavezna u školama. Preporukom usvojenom nakon debate, Parlamentarna skupština Vijeća Evrope pozvala je ministre obrazovanja, kulture i informiranja u zemljama članicama VE da, osim navedene strategije, osiguraju platforme za dijalog i učenje ljudima svih uzrasta i porijekla kako bi promovirali koheziju kroz kulturno obrazovanje; - promoviraju različitost u kulturi, kao i poštivanje i toleranciju prema drugim kulturama, npr. na način da se napravi razlika između nacionalnog identiteta i određene kulture, ali uz priznavanje zajedničkih korijena i historijskih i kulturnih međuodnosa u Evropi i šire; - na nacionalnom nivou razviju sisteme procjene obrazovanja iz kulture i društvenih sposobnosti, - u saradnji s VE, uspostave projekte za realizaciju UNESCO-ve mape puta za umjetničko obrazovanje i prezentiraju ih na narednoj Svjetskoj konferenciji o umjetničkom obrazovanju u Seulu 2010. godine.

Obraćanje ministra vanjskih poslova Republike Slovenije

Gosp. Samuel Žbogar, ministar vanjskih poslova Republike Slovenije i predsjedavajući Komiteta ministara VE, obratio se Skupštini u ime slovenačkog predsjedavanja Vijećem Evrope. Na samom početku govora ministar Žbogar izrazio je zadovoljstvo postizanjem dogovora o paketu mjera za poticanje dijaloga između Komiteta ministara VE i Parlamentarne skupštine VE. Zatim se osvrnuo na značaj koji Slovenija pridaje razvoju događaja u Jugoistočnoj Evropi naglasivši pritom da slovenačko predsjedavanje nastoji uključiti Jugoistočnu Evropu u sve aktivnosti Vijeća Evrope. ***U tom kontekstu najprije se osvrnuo na Bosnu i Hercegovinu. Naveo je da je Komitet ministara nedavno razmatrao napredak BiH u ispunjavanju obaveza prema VE, te da je Komitet zabrinut pogoršanjem političke klime i osudio je ponovne pokušaje osporavanja Dejtonskog sporazuma koji narušavaju funkcioniranje državnih institucija. Nadalje, Komitet ministara istakao je značaj usklađivanja Ustava BiH s Evropskom konvencijom o ljudskim pravima. Napredak u BiH zabilježen je u pogledu ratificiranja revidirane Evropske socijalne povelje i završetka procedure imenovanja državnih ombudsmena. Međutim, Komitet ministara bio je primoran ponoviti ozbiljnu zabrinutost***

zbog etničke segregacije prisutne u obrazovnom sistemu, te je pozvao vlasti BiH da preduzmu ozbiljnije mjere za očuvanje multietničkog karaktera obrazovnog sistema. Osim toga, vlasti BiH pozvane su da nastave punu saradnju s Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju, te uhapse i predaju preostale osumnjičene za ratne zločine. Slovenačko predsjedavanje, prema riječima ministra Žbogar, u potpunosti podržava Bosnu i Hercegovinu u pogledu integracije u evropske institucije i nada se da će BiH zahvaljujući toj podršci dalje napredovati u ispunjavanju svojih obaveza.

U nastavku govora gosp. Žbogar govorio je o razvoju događaja u Moldaviji i Gruziji, te o situaciji u vezi s Evropskim sudom za ljudska prava.

Dodjela nagrade Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope za jednakost spolova 2009.

Ovogodišnja nagrada Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope za ravnopravnost spolova dodijeljena je portugalskoj Socijalističkoj stranci koja se, prema žiriju, istakla tako što je još 1995. godine usvojila interne kvote, a nakon toga i zakon prema kojem na svim listama za parlamentarne, evropske i lokalne izbore mora biti najmanje 33% manje zastupljenog spola. Druga nagrada pripala je Laburističkoj stranci Ujedinjenog Kraljevstva i švedskoj Lijevoj stranci. Priznanja je uručio predsjednik PSVE Luis Maria de Puig koji je izrazio nadu da će ove nagrade potaknuti druge političke stranke da preduzmu praktične korake kako bi značajno povećali učešće žena u politici.

Navodi o politički motiviranim zloupotrebama sistema krivičnog pravosuđa u zemljama članicama Vijeća Evrope

Predmet izvještaja pripremljenog kao osnova za ovu debatu jeste da se ispita kako političari mogu da utiču na krivične postupke, te je izvjestilac o ovoj temi gđa Sabine Leutheusser – Schnarrenberger (Njemačka, ALDE) ispitivala četiri sistema krivičnog pravosuđa u Evropi – u Ujedinjenom Kraljevstvu, Francuskoj, Njemačkoj i u Ruskoj Federaciji. Analizirani su veliki slučajevi kao što su odbacivanje istrage o prijeveri u British Aerospaceu te ubistvo novinark Politykovskayeve u Ruskoj Federaciji. Zaključeno je da je nezavisnost pravosudnog sistema prva linija odbrane od političkog uplitanja u pravo, a četiri navedene i analizirane zemlje pozvane su da izvrše neophodne reforme u svojim pravosudnim sistemima.

Rasprava o oduzimanju akreditiva Delegaciji Ruske Federacije u PSVE

Inicijativu Delegacije Gruzije o oduzimanju akreditiva ruskoj delegaciji zbog nepostupanja u skladu s rezolucijama PS Vijeća Evrope potpisala su 72 člana Skupštine. Ipak, u rezoluciji usvojenoj nakon debate o ovoj temi, Skupština je potvrdila akreditive Delegaciji Ruske Federacije uprkos činjenici da nije ispunila većinu zahtjeva Vijeća Evrope, smatrajući da će potvrda akreditiva podstaći ruske vlasti da se uključe u konstruktivan dijalog u vezi s rješavanjem pitanja koja su navedena u skupštinskoj rezoluciji o posljedicama rata između Rusije i Gruzije. U ovoj debati učestvovala je i gđa Milica Marković, a povodom nesporazuma do kojeg je došlo na junskom dijelu zasjedanja PSVE kada je inicijativa za oduzimanje akreditiva i pokrenuta. Govor gđe Marković: *Prije nego što kažem svoj stav o predlogu rezolucije „Preispitivanje, iz temeljnih razloga, mandata koji su već ratificirani ruskoj delegaciji“, htjela bih da interveniram u vezi s potpisima na pomenutu rezoluciju. Želim da vas obavijestim da ja, Milica Marković, nisam potpisnik prijedloga ove rezolucije. S obzirom da je došlo do nesporazuma, očekujem izvinjenje gruzijske delegacije ili ću listu potpisnika smatrati falsifikatom. A sada nešto o prijedlogu rezolucije. Sadržaj ove rezolucije predstavlja popis problema između Rusije i Gruzije. U situaciji kada PS Vijeća Evrope ulaže mnogo napora da bi pomogla normalizaciji odnosa između Rusije i Gruzije, ne treba praviti pogrešne korake. Prije dva dana imali smo diskusiju o rezoluciji ove skupštine u vezi s ratom između Gruzije i Rusije gdje je Skupština jasno rekla šta očekuje od Rusije. U toj rezoluciji nigdje se ne govori o eventualnom preispitivanju mandata koji su već ratificirani ruskoj delegaciji u smislu sankcija prema Rusiji zbog*

nepoštivanja zahtjeva ove skupštine. Zato smatram da je ova rezolucija o preispitivanju mandata preuranjena i uopće prejaka i antidemokratska. Smatram, također, da gruzijska delegacija, sastavljajući ovu rezoluciju, nije vodila računa o demokratskim principima. Prihvatanje ove rezolucije značilo bi da se Skupština stavlja samo na jednu stranu, stranu Gruzije, što nije dobro, jer znamo da je problem sukoba između Rusije i Gruzije kompleksan, koji se ne može riješiti u jednom danu ili u jednom preispitivanju mandata. Prihvatanje ove rezolucije poslalo bi poruku da je Skupština spremna da izvrši kažnjavanje jedne strane, a da nije ostavila vremena da se pokuša normalizirati situacija koju je proukovao rat. Ne vjerujem da Skupština treba da preuzme ulogu međunarodnog suda niti neke druge sudske institucije. Zato mislim da treba odbaciti ovu rezoluciju jer bi njeno prihvatanje bilo antidemokratski i okrutan čin. Danas kada ćemo obilježiti 60. rođendan VE, što je, u stvari, glorifikacija procesa demokratizacije u Evropi, Parlamentarnoj skupštini VE ne treba poruka pristranosti i neobjektivnosti.

Reforma Ujedinjenih naroda i zemlje članice Vijeća Evrope

Naglasak debate o reformi Ujedinjenih naroda i zemljama članicama Vijeća Evrope bio je na potrebi da se zabrani upotreba veta u Vijeću sigurnosti UN-a kada se radi o kršenju ljudskih prava. S tim u vezi, Parlamentarna skupština Vijeća Evrope pozvala je evropske vlade da zauzumu zajednički stav u pogledu zabrane veta u slučajevima stvarnog kršenja ljudskih prava ili u slučajevima u kojima postoji opasnost da će doći do kršenja ljudskih prava. Također je postignuta saglasnost o prijedlogu za prijelaznu reformu Vijeća sigurnosti zasnovanu na novoj kategoriji nestalnih članica izabranih na duži period nego što je to sada slučaj.

Debata o budućnosti Vijeća Evrope

Svjesni činjenice da aktivnosti Vijeća Evrope moraju konstantno biti podvrgnute objektivnoj kritičkoj analizi, parlamentarci su zatražili od država članica da pokažu političku hrabrost u osudi ponašanja koja nisu u skladu s principima i vrijednostima Vijeća Evrope. Komitet ministara kao izvršno tijelo Vijeća Evrope pozvano je da ojača političku dimenziju ministarskih sastanaka, tako da svaki od sastanaka postane veliki politički događaj na kojem će biti donesene značajne političke odluke. Nadalje, parlamentarci su potvrdili da Vijeće Evrope ne može adekvatno funkcionirati ukoliko nema iskrenog i konstruktivnog dijaloga između njegova dva statutarne tijela, i stoga se moraju ojačati dijalog i konsultacije između Komiteta ministara i PSVE.

Na četvrtom dijelu redovnog zasjedanja PSVE, uz ostale sastanke, održan je i sastanak Monitoring komiteta PSVE na kojem je, na poziv predsjedavajućeg Komiteta, učestvovao gosp. Bakir Izetbegović. Tom prilikom izvjestioci Monitoring komiteta PSVE za BiH gosp. Mevlüt Çavuşoğlu i gosp. Kimmo Sasi prezentirali su kratku informaciju o svojoj posljednjoj posjeti Bosni i Hercegovini u kojoj navode da su izgledi za usvajanje novog ustava prije izbora 2010. prilično slabi. „Donošenje ustava je zahtjevan posao koji traži široki konsenzus o osnovnim karakteristikama reforme, te on ne bi trebalo da bude zloupotrijebljen u svrhu izborne kampanje“, zaključili su izvjestioci. Stoga je potrebno pokrenuti dijalog o promjenama Ustava uz pomoć Venecijanske komisije kako bi BiH postala „normalna evropska država“. Izvještaj o napretku BiH koji pripremaju Cavusoglu i Sasi još nije finaliziran, a rasprava o Bosni i Hercegovini moguća je na prvom dijelu redovnog zasjedanja PSVE za 2010. godinu (januar 2010.)

Dokumenti koje je usvojila Parlamentarna skupština Vijeća Evrope na četvrtom dijelu redovnog zasjedanja za 2009. godinu:

- Preporuka 1882 o Internet i on-line medijskim uslugama podobnim za maloljetnike
- Preporuka 1884 - Obrazovanje u oblasti kulture: znanje o kulturi, kreativnost i međukulturno razumijevanje kroz obrazovanje
- Rezolucija 1691 o silovanju žena, uključujući silovanje u braku
- Preporuka 1887 o o silovanju žena, uključujući silovanje u braku
- Rezolucija 1685 o razmatranju još neratificiranih akreditiva Delegacije Moldavije
- Rezolucija 1685 o navodima o politički motiviranim zloupotrebama sistema krivičnog pravosuđa u zemljama članicama VE
- Rezolucija 1689 o budućnosti Vijeća Evrope u svjetlu njegove 60. godišnjice
- Preporuka 1886 o budućnosti Vijeća Evrope u svjetlu njegove 60. godišnjice
- Preporuka 1889 o novom upravljanju okeanima
- Rezolucija 1694 o novom upravljanju okeanima
- Rezolucija 1682 o izazovima koje postavljaju klimatske promjene
- Preporuka 1883 o izazovima koje postavljaju klimatske promjene
- Rezolucija 1684 o aktivnostima OECD-a u periodu 2008.-2009.
- Rezolucija 1683 o stanju godinu dana nakon rata između Rusije i Gruzije
- Rezolucija 1693 o vodi kao strateškom izazovu za mediteranski bazen
- Preporuka 1885 o izradi dodatnog protokola na Evropsku konvenciju o ljudskim pravima koji se odnosi na pravo na zdrav okoliš
- Rezolucija 1688 – Refroma UN-a i zemlje članice VE
- Rezolucija 1680 – Poštivanje obaveza i dužnosti od strane Monaka
- Rezolucija 1692 o funkcioniranju demokratskih institucija u Moldaviji – provođenje Rezolucije 1666 (2009)
- Rezolucija 1687 o preispitivanju akreditiva Delegacije Ruske Federacije.

Izvještaj pripremila

Edina Hrnjić, sekretar Delegacije

Izvještaj odobrio

Bakir Izetbegović,
predsjedavajući Delegacije

Dostaviti:

- kolegijima oba doma Parlamentarne skupštine BiH
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma PSBiH
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, saobraćaj i komunikacije Doma naroda PSBiH
- Delegaciji u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope
- Kolegiju Sekretarijata PSBiH
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH